

O‘zbekiston Investitsion Siyosatini Takomillashtirish Orqali Iqtisodiy Raqobatbardoshlikni Oshirish Yo‘llari

Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich

Iqtisodiyot fanlari, Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Raqamli iqtisodiyot kafedrasida katta o‘qituvchisi, Email: j.nurboyev@dtpi.uz

Hakimov Quvonchbek

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Tadbirkorlik va boshqaruv fakulteti Iqtisodiyot yo‘nalishi 2I-2021-guruh 4-bosqich talabasi, Email: khakimovvv2107@gmail.com

Anatatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining investitsion siyosatini takomillashtirish orqali milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish masalalari tahlil qilinadi. Xususan, sarmoya jalb qilishdagi mavjud muammolar, ularni bartaraf etish yo‘llari, normativ-huquqiy asoslarning rivojlanishi, sarmoyadorlar uchun yaratilgan sharoitlar va institutsional islohotlarning iqtisodiy samaradorlikka ta’siri o‘rganiladi. Maqolada xorijiy tajriba hamda O‘zbekistonning bugungi investitsion salohiyati asosida strategik takliflar ishlab chiqilgan. Tadqiqot natijalari O‘zbekistonda iqtisodiy o‘shirish sur‘atlarini jadallashtirish, raqobatbardosh milliy iqtisodiy modelni shakllantirish va barqaror rivojlanishga erishishda investitsiyalarning o‘rni muhim ekanligini asoslaydi.

Kalit so‘zlar: Investitsion siyosat, Raqobatbardoshlik, Iqtisodiy islohotlar, Xorijiy investitsiyalar, Sarmoya muhitini yaxshilash, O‘zbekiston iqtisodiyoti, Innovatsion rivojlanish, Barqaror iqtisodiy o‘shirish, Sarmoyadorlar uchun sharoitlar, Investitsiya strategiyasi

Kirish

O‘zbekiston iqtisodiy rivojlanishning yangi bosqichiga kirib kelar ekan, investitsion siyosatning roli tobora ortib bormoqda. Investitsiyalar, ayniqsa to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy sarmoyalar, iqtisodiyotning turli tarmoqlariga zamonaviy texnologiyalarni olib kirish, ishlab chiqarish hajmini oshirish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va iqtisodiy raqobatbardoshlikni kuchaytirishda muhim vositaga aylanmoqda. So‘nggi yillarda O‘zbekistonda investitsion muhitni yaxshilash bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Davlat boshqaruvida ochiqlik va shaffoflikni ta‘minlash, sarmoyadorlar uchun huquqiy kafolatlarni mustahkamlash, bojxona va soliq tizimini soddalashtirish orqali xorijiy investorlar uchun qulay sharoitlar yaratilmoqda. Ayniqsa, erkin iqtisodiy zonalar va texnoparklar tashkil etilishi, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining joriy qilinishi investitsiyalarni jalb qilishning muhim omillaridan bo‘lib xizmat qilmoqda. Investitsion siyosat orqali iqtisodiyotda raqobatbardoshlikni oshirish uchun sanoatni modernizatsiya qilish, innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash, infratuzilma sohasiga sarmoya kiritish kabi yo‘nalishlar ustuvor hisoblanadi. Chunki raqobatbardosh iqtisodiyot – bu yuqori samaradorlik, sifatli mahsulotlar, jahon bozoriga chiqish imkoniyati va xalq farovonligining o‘shirishidir.

Hozirgi kunda O‘zbekiston ko‘plab davlatlar bilan investitsiyaviy hamkorlikni kengaytirgan. Xitoy, Turkiya, Janubiy Koreya, Rossiya va Yevropa davlatlari bilan qo‘shma korxonalar soni oshib bormoqda. Shu bilan birga, mamlakat ichki sarmoyadorlar faoliyatini rag‘batlantirish va mahalliy biznes vakillari uchun ham teng imkoniyatlar yaratishga harakat qilmoqda.

Kelgusida investitsion siyosatni yanada takomillashtirish orqali O'zbekistonning global iqtisodiy maydondagi o'rnini mustahkamlanadi, iqtisodiy o'sish sur'atlari barqarorlashadi va milliy mahsulotlar xalqaro bozorlarda yanada raqobatbardosh bo'ladi.

Bugungi kunda global iqtisodiyotda mamlakatlarning raqobatbardoshligi ularning investitsion salohiyati va samarali investitsion siyosatiga bog'liq. O'zbekiston uchun ham investitsiyalar iqtisodiyotni rivojlantirish, yangi ish o'rinlari yaratish va innovatsiyalarni joriy etishda muhim ahamiyatga ega. Shu bois, mamlakatning investitsion siyosatini takomillashtirish iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishda asosiy omillardan biridir. Ushbu maqolada O'zbekistonning investitsion siyosatini rivojlantirish yo'llari va uning iqtisodiy raqobatbardoshlikka ta'siri tahlil qilinadi.

O'zbekiston so'nggi yillarda investitsion muhitni yaxshilashga katta e'tibor qaratmoqda. Davlat sarmoyadorlarga qulay sharoit yaratish, huquqiy kafolatlarni mustahkamlash, soliq va bojxona sohalarida soddalashtirishlar kiritish orqali xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb etmoqda. Erkin iqtisodiy zonalar va texnoparklar tashkil etilishi, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining rivojlanishi sarmoyadorlar uchun katta imkoniyatlar yaratmoqda.

Investitsiyalar yordamida sanoatni modernizatsiya qilish, yangi texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarish hajmini oshirish mumkin. Bu esa, o'z navbatida, milliy mahsulotlarning sifatini yaxshilash, eksport salohiyatini oshirish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishga yordam beradi. Shuningdek, infratuzilma sohasidagi sarmoyalar iqtisodiyotning barcha tarmoqlarini rivojlantirishga xizmat qiladi, transport va kommunikatsiya tizimlarini yaxshilaydi.

Xorijiy investorlarni jalb qilish bilan birga, O'zbekiston ichki biznes vakillarini ham qo'llab-quvvatlash, ularning faoliyatini rag'batlantirish borasida ishlar olib borilmoqda. Bu esa mamlakat iqtisodiyotining barqaror o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirish uchun investitsion siyosatni yanada samarali qilish maqsadida quyidagi tavsiyalarni amalga oshirish muhimdir. Avvalo, sarmoyadorlarga huquqiy kafolatlarni kuchaytirish, investitsiya shartnomalari himoyasini ta'minlash zarur. Bu investorlarda ishonchni oshiradi va mamlakatga kelayotgan sarmoyalar hajmini ko'paytiradi.

Shuningdek, byurokratik to'siqlarni kamaytirish va investitsiya jarayonlarini soddalashtirish lozim. Ruxsatnomalar olish, soliq hisobotlarini topshirish kabi jarayonlar elektron tizimlar yordamida tez va qulay bo'lishi kerak. Soliq va bojxona imtiyozlarini maqsadli va samarali qo'llash investorlarga qo'shimcha rag'bat bo'ladi.

Davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish orqali yirik infratuzilma loyihalarini amalga oshirish mumkin. Bu, ayniqsa, transport, energetika va sanoat sohalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, mahalliy kadrlar malakasini oshirish va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash davlatning sarmoyalarni jalb qilishdagi ustuvor vazifalaridan bo'lishi lozim.

Xulosa

O'zbekistonning investitsion siyosatini takomillashtirish milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Samarali investitsiya siyosati orqali mamlakat yangi texnologiyalarni jalb etib, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilishi, infratuzilmani rivojlantirishi va yangi ish o'rinlarini yaratishi mumkin. Shu bilan birga, sarmoyadorlar uchun qulay huquqiy va iqtisodiy sharoitlar yaratish iqtisodiyotni barqaror o'sishga olib keladi. Kelajakda investitsion siyosatni doimiy takomillashtirish O'zbekistonning global bozorlaridagi mavqegini mustahkamlashga va iqtisodiy rivojlanishni yanada jadallashtirishga xizmat qiladi. O'zbekistonning investitsion siyosatini takomillashtirish milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishda muhim va asosiy omil hisoblanadi. Investitsiyalar mamlakatda yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va infratuzilmani rivojlantirish uchun zamin yaratadi. Bu esa, o'z navbatida, mahsulot sifati va eksport salohiyatining oshishiga olib keladi. Shuningdek,

investitsiya muhiti yaxshilangani sayin xorijiy va mahalliy sarmoyadorlar mamlakatga ko‘proq jalb qilinadi, yangi ish o‘rinlari yaratiladi va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik mustahkamlanadi.

Sarmoyadorlar uchun huquqiy kafolatlarning mustahkamligi, byurokratik to‘siqlarning kamaytirilishi va iqtisodiy imtiyozlarning samarali taqdim etilishi investitsiya oqimining oshishiga xizmat qiladi. Davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish, innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash va kadrlar malakasini oshirish kabi yo‘nalishlar investitsion siyosatning muhim tarkibiy qismlari hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOT

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining investitsiya siyosati bo‘yicha farmonlari va qarorlari (so‘nggi yillardagi hujjatlar).
2. O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar bo‘yicha davlat qo‘mitasi hisobotlari va tahlillari.
3. Abdullayev, B. “O‘zbekiston iqtisodiyotida investitsiyalarning roli va istiqbollari”, Toshkent, 2022.
4. World Bank. “Doing Business in Uzbekistan”, World Bank Reports, 2023.
5. Asian Development Bank (ADB). “Uzbekistan Economic Outlook”, 2024.
6. Mirziyoyev Sh.M. “Yangi O‘zbekistonning investitsiya imkoniyatlari va islohotlar strategiyasi”, rasmiy nutq va maqolalar.
7. Islomov, J. “Investitsion siyosat va iqtisodiy raqobatbardoshlik”, Toshkent, 2021.
8. Jahon Banki va xalqaro moliya tashkilotlari tomonidan chop etilgan iqtisodiy tahlil va ma‘ruzalar.
9. O‘zbekiston Respublikasi Tashqi iqtisodiy faoliyat vazirligi ma‘lumotlari.
10. Xalqaro iqtisodiy hamkorlik va investitsiyalar bo‘yicha tahliliy maqolalar va nashrlar.